

عنوان مقاله:

جایگاه انسان در نمونه ای از گچبری در خانه رضایی در روستای ریاب در تطبیق با نقش برجسته خسرو و اسب شب‌دیز در طاق بستان

محل انتشار:

ششمین همایش ملی با عنوان هنر متعهد در ایران معاصر (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

زهرا مسعودی امین - دکترای پژوهش هنر دانشیار دانشکده هنر دانشگاه الزهرا تهران

فریناز شفیعی - کارشناس ارشد ارتباط تصویری

خلاصه مقاله:

نقش برجسته ها یکی از منابع شناخت هویت جوامع به شمار می روند. این دسته از آثار، بی تابی از عقاید، ارزش ها و رویدادهای تاریخی عصر و در نگاهی عمیق تر بازگوکننده شاخصه های فرهنگی، هنری، سیاسی و اجتماعی جامعه خود هستند. احیای سنت ساخت نقوش برجسته، از شخص شاه در عصر قاجار در پی گرایش فتحعلیشاه، دومین شاه سلسله قاجار به فرهنگ و تمدن پیش از اسلام ایران بوده است. این گرایشاتی که نه تنها توسط شاه قاجار بلکه دیگر اقشار جامعه آن روز ایران دنبال می شد، بر هنر این عصر تاثیر گذاشته و منجر به همانندسازی و الگوبرداری از عناصر هنری ایران باستان به ویژه هنر دوره ساسانی شده است. هدف پژوهش حاضر بررسی جایگاه انسان در نقوش برجسته دوره های ساسانی و قاجار است. این پژوهش توصیفی تحلیلی براساس اسناد کتابخانه ای، مشاهده ای و در تطبیق نقش برجسته انسان در نمونه ای از یک قالب گچبری در یکی از اتاق های خانه رضایی در روستای ریاب از توابع شهر گناباد با نقش حجاری خسروپرویز در نقش خسرو و اسب شب‌دیز در طاق بستان انجام پذیرفته است. به این منظور به بررسی دوره قاجار و تاثیرپذیری هنر این دوره از برخی عوامل و عناصر دوره های قبل از اسلام پرداخته شده است. این پژوهش در پی پاسخ به این سوال انجام شده که نقش انسان در گچبری خانه رضایی روستای ریاب متعلق به دوره قاجار در گناباد متأثر و الهام گرفته از چه دوره ای است لذا به این منظور، تطبیقی بین نقش انسان در بنای مذکور و پیکره خسرو، در خسرو و اسب شب‌دیز طاق بستان انجام شد و این نتیجه حاصل شد که شباهت های نقش انسان، در تزیینات خانه رضایی و نقش خسرو، در طاق بستان، بیش از تفاوت های آنها است و به این ترتیب عوامل شکلی از جمله، قرار گرفتن هر دو نقش در قاب، ترکیب بندی های هر دو قش به صورت افقی، متقارن، متوازن، متعادل و متمرکز و همچنین، اشتراک در استفاده از تزیینات گیاهی در اطراف هر دو نقش، حاکی از نسبت های مشترک و قرابت در تلقی و نگاه به انسان در آثار این در دوره است.

کلمات کلیدی:

دوره ساسانی، دوره قاجار، نقش، انسان، طاق بستان، روستای ریاب

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1010061>

